

Сім днів і вузол смерті
Сергій Пантюк

Цей роман називали трилером, містичним детективом, просто твором про сучасне життя. Його хвалили і лаяли приблизно порівну, а він жив собі в інтернет-павутині, сподіваючись колись стати окремим виданням. Дочекався... На думку відомого письменника Василя Кожелянка, ця книжка – «глибока, зріла, професійна і при тому настільки динамічна, гостросюжетна й захоплююча, що відірватися неможливо». Існує чимало книг про людину у замкнутому просторі. Цей роман – про людину в замкнутому часі. Доля – чи можливо змінити її, чи все вже написано до останньої літери? Читач відповість на це разом з героями роману – звичайними хлопцями та дівчатами початку нового тисячоліття.

Сергій Пантюк

Сім днів і вузол смерті

Переддення

– По життю треба йти поважно і впевнено. Так, аби за тобою тягнувся шлейф добрих вчинків і файних жінок. Але в'їдь у тему – шлейф, а не хвіст. Бо хвосту треба рубати!

Вінько поставив на стіл спорожнілу філіжанку і потягнувся за цигаркою. Орест, ледь помітно усміхнувшись, оглянув пітьмяну кав'ярню.

– Думка твоя ніби й заслуговує на увагу, але, як би це коректніше висловитися, не зовсім мені до вподоби. Давай ще по каві замовимо.

Вінько, хоч і був на кілька років старшим за Ореста, нерідко полюбляв прислужитися своєму неговіркому приятелеві. Тож і тепер він звично попрямував до шинквасу, пошепотівся з миловидною, як на свої роки барменкою, а повернувшись, оголосив:

– Кава зараз буде. Для нас – із коньяком. Я сказав їй, що ти серйозний бізнесовець, і це твоє сокровенне бажання...

У кав'ярні спиртним не торгували, та заборона стосувалася не всіх.

– Дідько ти, Віньку! Зараз вмочимо писки, і знову піде-поїде. А в мене ж є ще одна важлива справа.

– Якщо ти вважаєш дзвінок до своєї вдовички важливою справою, то ну тебе...

Оресту подобалася Вінькова звичка називати осіб протилежної статті «вдовичками», але коли це стосувалося його Олюньки, трохи ображався. Правда, в собі, бо говорити щось наперекір другові не мало сенсу: на будь-яке Орестове слово Вінько знаходив десять своїх – вагомих і мовби висічених із каменю. Із них він вдало вимуровував громіздкі контраргументи, які Орест теж не міг беззастережно приймати, а тому інколи все-таки прагнув посперечатися.

– Ходімо краще до університетського гуртожитку, – звузив очі Вінько, – та й відвиснемо за повною програмою.

– Не можу. Настрою нема. Та й взагалі...

Барменка принесла на маленькій таці каву і коньяк.

– О, пані е великою конспіраторкою, – підбадьорливо засміявся Вінько, ковтнувши з однієї філіжанки. – Широ дякуємо. Та не кисни ти! – майже викрикнув до Ореста, – плюнь і забудься. Не вийде з цього нічого путнього. Ти тут страждаєш, ходиш, як мокра курка, нормального життя цураєшся. Думаєш, твоя Олюнька там чернечу рясу одягла? Хрін! Знаю я їх як облуплених...

– Віньку, припини. Оля – порядна дівчина. Ми цілком довіряємо одне одному...

– Довіряєте? Ха! Ти довіряєш? А я нікому не довіряю. Колись, пам'ятаю, розважався з однією «вірною». Весілля менше ніж за місяць, вже біла сукня у шафі, чувак, віриш, сам бачив. Хлоп її у відрядження кудись гайнув, а вона – у кнайпу. Там я її й підарканив.

– І що?

– Осідлала вона мене і гарцює, телефон поряд із ліжком задзеленчав, вона за слухавку, а там її милий. У житті я не чув стільки ніжних і лагідних слів – і найкращий, і найжаданіший, сумую, мовляв, приїжджай хутчій, бо не витримаю і помру, а сама, старий, в'їдь у тему, і далі на моїм штуцері совається, курва...

– І що, це є приводом до узагальнення?

Орест знав, що Вінькові просто не щастило в особистому житті. І про його колишнє короткочасне одруження був начуваний. Не склалося, не та жінка трапилася на життєвому шляху... Але ховати задавлені рани за машкарою цинізму, – хіба це вихід зі становища? Останнім часом за Віньком постійно волочився якийсь непотріб у жіночій подобі. Та й Орест вже втопився про це говорити і думати. Хай живе, як йому подобається...

– Якщо не узагальнення, то один із типових випадків, – Вінько зруйнував хід Орестових думок. – Жінки не здатні кохати. Зарубай це собі на стовбурі. Ми – здатні, а вони – ні. Якщо жінка навіть іде з чоловіком на край світу, повір, не заради кохання, а лише леліючи якийсь меркантильний інтерес.

– Ні, Віньку, у мене все зовсім не так.

– Ха! Ти ж сліпий, як пень. І загальмований. Тому поясню усе, як кажуть, на сірниках. От дивимося на тебе. Молодий і привабливий. Самостійно здобув освіту. Поїхав за кордон, заробив копійчину і придбав житло. Працюєш перекладачем у серйозній фірмі. А тобі ж тільки двадцять сім, тобто перспектив реального зросту – до біса і ще трішки. Будь-яка вдовичка, дізнавшись про все це, заприсягнеться на всіх бібліях, коранах і талмудах, що кохатиме тебе до смерті. У них на таких чоловіків нюх. Собаче чуття. А ти розтечешся, як шмарок по валізі від щастя, що якась ціла богиня зійшла з небес і удостоїла тебе своєю увагою. Рватимеш жили, щоб забезпечити її існування, носитимешся з нею, ніби з цяцькою. А вона, насолоджуючись усім, що ти для неї зробиш, зневажатиме тебе, а при першій-ліпшій нагоді стрибатиме у гречку. Всі вони однакові. В іншому ти мене не переконаєш ніколи.

– Я й не прагну... Хоча мені здалося, що ти зайвий раз прагнеш переконати себе ж...

Перед Орестом знову промайнула картина його стосунків із Олею. Він і раніше після подібних бесід прагнув припасувати до себе Вінькові теорії, та нічого не стикувалося. Орест шукав хоч маленьку чорну плямочку, ледь помітну тріщинку, аналізував слова і жести коханої, висвічував розумом найтонші відтінки поглядів та розмовних інтонацій, але... Сущі дурниці говорить Вінько, вважаючи його задуреним чи засліпленим. Він просто кохає і відчуває взаємність. А якби запримітив хоч якусь фальш, його б і переконувати не треба було ні в чому. Але наразі існує щастя. Величезне щастя. Хай вони рідко бачаться, хай він страждає від розлуки. Але ж знає, впевнений – настане день, коли його Олюнька повернеться, цього разу – назавжди, і все буде, як раніше, або й ще краще. А Вінько? Можливо, він просто трохи заздрить?

– Гаразд, Орку, не ображайся, бо в тебе такі очі, що, дивися, й битися полізеши. Не сердься. Життя покаже, хто має рацію, а хто – кулемет. Краще давай поміркуємо, як використати решту виділеного Господом часу.

– Що тут думати? Я мушу забігти на міжміську телефонку. А надалі знову вільний.

– Тоді пропоную такий план, – Вінько подзигував обома вказівними пальцями, – зараз чалапаємо на міжміську, ти отримуєш свою порцію телефонного сексу, а тоді беремо якийсь літревич і йдемо до Олега побавитися за комп'ютером. Годиться?

– Хай буде. Врешті, й погода шепоче «Позич, але випий!»

Вони виринули з кав'ярні, хапаючи легенькими сирими повітря останнього дня зими. Місили брудний сніг і мовчали. Вінько усміхався зустрічним жінкам, Орест зосереджено димів цигаркою. Зупинилися біля пошти.

– Віньку, бери ось трохи рублішка і йди за бухлом, та й загризти захопиш. А я тим часом перебалакаю...

З Олею Орест познайомився, коли займався придбанням квартири. Прийшов за адресою, вказаною в газетній об'яві. Двері відчинило смагляве дівчисько,

чорнооке, кирпатеньке, з ледь вловимими східними рисами обличчя. «Мулаточка», – подумав тоді Орест і, привітавшись, запитав: «Продаєте квартиру?»

– Продаємо, – відповіла дівчина. – Та ви заходьте, не роззувайтесь, ми вже наполовину в дорозі.

– А що це вас приперло? Борги?

– Ну що ви, які борги? Просто бабуся померла у Рівному і залишила нам у спадок свій симпатичний особнячок. І робота там є для матері, та й ще деякі серйозні перспективи, – вона багатозначно посміхнулася.

Орест прискіпливо оглянув помешкання і відзначив для себе, що чоловічих рук тут запевне бракувало. Щоб перевірити припущення, запитав:

– То може мені прийти, коли буде вдома тато? Я звик фінансові питання вирішувати з чоловіками...

– Доведеться з жінками. Наш тато дуже давно з нами не живе. Ми навіть не впевнені, що він живий взагалі, оскільки жодної звістки за кілька останніх років не отримували. Раніше хоч аліменти коли-не-коли надсилав...

Оресту сподобалося, що дівчина розмовляє з ним як із хорошим знайомцем. Його взагалі приваблювали такі щебетухи – балакуча людина рідко буває підступною: навіть, якщо і має щось на думці, все одно вибовкає.

– Ну що, поки мати не прийде, може вип'єте кави?

З тієї кави все і почалося. Дзвінок матері, яка «трохи затримається у подруги», безкінечне блукання нічним містом, перший грім на світанку і ще Бог знає що, що триває до сьогоднішнього дня. Хоч і квартиру Орест придбав іншу, й Ольгунька через два місяці поїхала «до бабусинового особнячка», а під серцем затерпає при кожному спогаді про неї, навіть, при згадці імені, а коли набирає її телефонний номер, пальці тремтять і вціляють зовсім не у потрібні кнопки...

Орест, завмерши, слухав довгі проспіви у слухавці. Ніхто не озивався. Він ще двічі повторив набір, але знову мовчанка. «Ет, накручу від Олега», – махнув рукою і вийшов із задуршливої кабінки. Вінько чекав його, затиснувши під пахвою конкретно напаковану целофанову торбу, від якої вже встигли одірватися ручки. З жартами та приповідками хлопці упхалися до тролейбуса, який, бризнувши в повітря зливою іскор, поплазував у напрямку проспекту Залізняка.

Олег, на прізвисько Мегабайт, був знаним у місті програмістом. Працюючи на декілька поважних фірм, він непогано заробляв, придбав сяке-таке житло. Керівники, для яких Олегів талант приносив чималі прибутки, поблажливо сприймали його сентенцію про те, що коли на комп'ютерний монітор дихати перегаром, він не опромінює організм і не так ятрить очі. Молодий чоловік банально спивався. З тих пір, як дружина його залишила, високої зарплатні вистачало Мегабайтові ледь на два тижні. У вільний час він займався лівими замовленнями, або просто за пляшку дозволяв знайомим пограти у комп'ютерні ігри, в яких почувався, наче риба у воді, а стосовно деяких просто був

автором. «Якби я жив у Америці, – полюбляв нагадати друзям, – давно був би мільйонером і мав власний гелікоптер». Проте тут, за жартом Вінька, побачити тверезого Олега, було рівнозначним, що уздріти п'яного папу римського.

Хлопці прошмигнули повз зосередженого над газетою охоронця і вибігли на другий поверх. Комп'ютерний центр був майже порожнім, і лише двері до Олегового кабінету привітно закликали увійти. Мегабайт вицокував на клавіатурі і зовсім не звертав уваги на гостей, що завмерли на порозі, приховавши за стіною напакowaną торбу.

– Агов, прокинься! – Вінько гучно тупнув ногою.

– О, земля трісла, – Олег підвів очі, – заходьте. Хоч би пива притягли, бо тут голова цілий день, як діжка. Навіть на обід не ходив, роботою завалили. А вчора, знаєте, трохи жізні дали...

– І що, дуже важко? – поцікавився Орест.

– Не питай!

– То, може, це тебе порятує? – Орест, наче ілюзіоніст, вихопив із прихованої торби літрову пляшку горілки «Отаман».

Миттєво відбулося преображення Олегове. Він, як джин із амфори, виринув із-за монітора, знайшов у шафі три скляні чарочки і розклав їх на вільному столі. Вінько розвантажив торбу, Орест порізав ковбасу і хліб, відкрив банку з маринованими огірками.

– А я вже думав, що сьогоднішній день дурно минеться, – усміхнувся Олег, розкладаючи стільці. Друзі прилаштувалися біля незручного канцелярського стола, і Вінько врешті наповнив чарки.

– Ну, поїхали...

Післячаркову тишу, що заповнила кабінет, ворушило тільки дружне хрумкотіння огірками.

– Але між першою і другою куля не має пролетіти, казав колись мій командир роти, – повторив Олег свою коронну фразу, і прозора рідина знову наповнила келишки.

– Гай, тримаймося!

– Ну і чим добрим ти тепер займаєшся, пане Мегабайте? – поцікавився Орест.

– Фігнею страждаю, – Олег знову поспішив налити горілки – гостям – з допуском «на вуса», а собі – «на хлопчика».

– Куди розігнався? – зморщився Вінько. – Коні ж не винні...

– Три – число святе, – Олег підняв чарку, – будьмо крепкі й дуже вперті!

Але «святе число» швидко надбало тенденції до зростання. Невдовзі у літровій посудині залишилася кількість, про яку кажуть «На трьох мало, на одного багато». Пам'ятаючи невідворотність аксіоми «Скільки горілки не купиш, все одно бігти двічі», Вінько понуро встав і посунув до дверей, буркнувши через плече: «Зараз буду». Орест сів за комп'ютер і, поки Олег зосереджено димів, викликав блок «Games».

– Нічого нового не маєш? – Орест поцокав «мишкою». – Це все вже давно мені набридло...

– Не-а, – Олега вже трохи розвезло, – але на фіга тобі ті ігри? Хочеш, покажу цікаву програму, яку я нещодавно розробив? Супер!

– Хвалися...

Олег разом із попільничкою перебазувався на своє законне місце, Орест прилаштувався поряд.

– Коротше, пояснювати тобі суть програми буде довго і складно. Та й це тобі ні на фіг не потрібно. Обмежимося каркасом. Як ти ставишся до астрології?

– Та інколи гороскопи переглядаю...

– Все ясно... Де той Вінько застряг, його лише за смертю посилати! Словом... У цивілізованому світі деякі вчені давно не мають сумніву у тому, що астральна схема життя кожної людини є своєрідним кодом, який загалом не так і складно розгадати. Карта зоряного неба у глобальному розумінні є практично незмінною. Так що змодельувати якісь незначні її пертурбації протягом, скажімо, останніх трьохсот років для мого розумного брата, – Олег попестив комп'ютер, як циган лошака, – не є великою проблемою. Отже, ми трохи попрацювали і тепер маємо можливість залізти у запевні нетрі. Хоча, цього тобі також не треба... О, нарешті, – Олег махнув рукою Вінькові, що саме увійшов, – зачиняй двері, бо ще охоронець приповзе, ділитися доведеться.

– Стривай, – Орест зупинив Олега, – нахайдакатися ми ще встигнемо. Покажи програму, поки очі бачать.

– Давайте ще по кілька крапель, а одночасно і Вінька до нашої розмови долучимо.

– Ти, Мегабайте, вже, здається, увійшов у певну стадію, раз тебе на розумняк пробиває. – Вінько моргнув Орестові. – Умови мої такі: спеціальних термінів не вживати, приשמалками нас не величати і наливати усім порівну. І тоді я готовий слухати тебе хоч до ранку.

Друзі зареготали і знову примостилися біля стола.

– Коротше, хлопці, коли я почав робити цю програму, я цілковито відкинув, як колись казали, матеріалістичний світогляд. За початкову точку взяв астрологічну аксіому, згідно з якою у момент народження людини зорі програмують її подальше існування. Чого шкіритесь? Слухайте, матері його лихо! Це досвід тисячоліть, і не лише наш, а людства загалом.

Новонароджений отримує свій зоряний код, який можна розгадати досить детально. Декому це дано від природи, але всі ці чаклуни та відьми працюють, як правило, методом штрику. Я кажу не про тих, котрі відверто нарід, наче кроликів, розводять... Ми ж спробували трохи систематизувати деякі речі, розкласти на полицки і отримали результат. Дай огірка... Так... А якого хріна я тут розпинаюся, якщо все можна показати наочно. Скиньте мені, так би мовити, вихідні дані на будь-яку людину, і я видам доволі детальну схему її життя і, навіть, день смерті. Якщо є точні відомості про місце, день, годину і хвилину народження об'єкта – з такою ж достеменністю вирахуємо і часові координати його останнього подиху.

– По-моєму, ти поїхав дахом, Мегабайте, – Вінько відкусив шматок канапки, – або розробив якусь нову гру.

Олег спалахнув, як смолоскип:

– Чуєш, пришмалку, я тобі говорю про серйозні речі. Дістань он з тієї полицки енциклопедичний словник і вибери когось на свій смак. Прізвища можеш не називати.

Вінько із п'яною ретельністю погортав книжку, відшукав статтю про якогось російського ботаніка, прізвище котрого бачив уперше, і продиктував дату і місце народження Мегабайтові. Той хвилин п'ять вигравав на клавіатурі шурхитливі мелодії, зосереджено повзав «мишкою» по килимку і довкола нього, аж нарешті сказав:

– Піддослідний об'єкт розглянуто. Із врахуванням неточності даних існує вірогідність похибки до двадцяти відсотків.

Із принтера виповзло кілька аркушів, помережаних літерами і цифрами. Орест почав читати уголос, Вінько стежив за статтею у словнику, а Олег кутив. За кілька хвилин з'ясувалося, що комп'ютерний текст висвітлював факти переважно особистого характеру і лише побіжно згадував про «аналітичний склад розуму» та «схильність до наукових досліджень». Зате дата смерті цілком збіглась із вказаною в енциклопедичному словнику.

– Це якийсь твій фокус, – не вгавав Вінько. – Давай спробуємо ще раз.

– А ти ще раз за пляшкою збігаєш? – спокійно запитав Мегабайт.

– Якщо доведеш, що це не якесь твоє шарлатанство, збігаю.

– То біжи, бо тут все чисто. Або давай спочатку цю, що на столі доб'ємо.

У процесі допивання старих і поповнення нових запасів хлопці закинули в електронний інтелект дані на Шевченка, Леніна і Сальвадора Далі, а також на покійного Олегового дідуса і якусь Вінькову «вдовичку», дату народження якої він розшукав у себе в записнику. Оскільки ніхто достеменно не знав, у який день тижня, не кажучи вже про годину, народився той чи інший об'єкт, то комп'ютер знову видав загальні описи, які було лише побіжно проглянуто. Особлива увага припала лише на дати смерті, які знову відповідали істині. Вінько продовжив звинувачувати Олега у підтасуванні, і вони мало не побилися. Орест, організм якого краще вмів тримати горілку, трохи втихомирив опонентів, розсадив подалі, але вони все одно пережбурлювалися

ідкими фразами. Остання, примирлива, чарка навпаки наблизила всіх до того стану, у якому люди здатні творити такі речі, за які наступного ранку у кращому випадку червоніють.

Орест дочекався, поки Мегабайт виблється просто з вікна, допоміг йому всістися на робоче місце і, сам від себе того не очікуючи, сказав:

– Я згадав точні дані про народження однією людини. Ти їх наперед знати не можеш. Подивимося, що скаже твоя програма.

Він продиктував годину, день, число, місяць і рік чийогось народження, й Олег знову зацокав по клавіатурі. Вінько, невдоволено буркочучи, почав прибирати зі столу. Згорнувши огризки хліба у смітьарку, він побрів мити склянки. Коли ж повернувся, мимохіть спіткнувся поглядом об Ореста, що саме читав щойно роздрукований аркуш.

– Ну що там ще виповзло? – запитав він і хотів було висмикнути папір із приятелевих рук, але раптом помітив, що Орестове обличчя зблідло, мов стіна.

– Віньку, я закинув у комп'ютер дані на ще одну людину, – чужим голосом промовив Орест. – Поглянь на результат.

Вінькові очі прагнули щось прочитати, але просякнутий алкоголем мозок відмовлявся співпрацювати з ними. Єдиним фрагментом, який рельєфно виринав із тексту і вгруз у свідомість, стало останнє речення: «Даний об'єкт припинить земне існування 7 березня 200... року о 18 годині і 36 хвилин». І поки Вінько прагнув переварити отриману інформацію, Орест запалив цигарку, присів на край стола і, мовби у простір, промовив:

– Сім днів...

– Що сім днів?

– Жити...

– Ти про що?

– Олег працював із моїми вихідними даними. Розумієш? Це я народився 26 січня 197... року о 10 годині ранку. У четвер, у цьому місті.

Вінько, здавалося, трохи протверезів, зморщив чоло, потім глянув на Мегабайта, який мирно спав, схиливши голову на стіл.

– Орку, це якась фігня. Мегабайт завантажив нас звичайними дурницями. Від нього зараз все одно нічого не доб'єшся. Давай викличемо таксі і роз'їдемося по хатах. А завтра, на тверезу голову, приїдемо сюди і розберемося.

– Віньку, я відчуваю, що це зовсім не дурниці. Єдине, в чому з тобою можна погодитися, це те, що нам варто проспатися. Завтра під обід я тобі зателефоную, здибаємося і нормально перебалакаємо з Олегом. Про всяк випадок.

Невдовзі запізнiле таксі розчинилося в опівнічній темряві.

День перший

Ранкове радіо – запеклий ворог людини з перепою. Голос диктора хірургічним скальпелем розпанахує важкий сон, нахабно ставлячи перед фактом – наступний день розпочався. Але вставати ще рано, та й бажання такого нема, і навіть піти й заткнути пельку цьому галасієві лiньки, бо знаєш – зайві рухи витрусять із тебе залишки сну, а натомість подарують гострий біль у скронях і потилиці.

«Хоч би кварту води здогадався біля себе поставити,» – подумав Орест, і, поволі зсунувши ковдру, усвідомив, що й роздягнутися у нього вчора не вистачило сил. Він дотягнувся до бра, клацнув вимикачем і світло різнуло йому вічі гарячим суховієм. Оговтавшись, встав, почвалав на кухню і зопалу почав жлуктити воду, що, як завжди, мала іржавий присмак. Вирішив випити міцного чаю і, шукаючи у кишнях сірники, знайшов там і цигарки.

Нікотин привніс у Орестове мислення деяку світлість, і з пам'яті почали виринати трохи нечіткі фрагменти вчорашнього вечора. Пиячили, базікали, мучили комп'ютер.

Стоп!

Якась нова програма.

І раптом Орест здригнувся – він згадав усе.

Програма відтворення людського життя. Спочатку людей із енциклопедії, знайомих, потім його, Ореста.

Комп'ютер назвав дату його смерті.

Засвистів чайник. Орест запарив улюблений цейлонський, знову потягся за цигаркою. Потім вимкнув радіо. Дата його смерті. Дурниці. Це якась Мегабайтова штучка. Чорний жарт. Не може ж купа металу і пластику передбачати долю живої людини. Не може. Чи може? Якби ця дата була переміщеною у часі років на сорок уперед, Орест би лише посміявся. Але вона настане через сім днів. Тиждень. І тому сміятися важко.

Людина здатна сприймати факт лише чужої смерті. Про свою думають навіжені і розчаровані. А ще – невиліковно хворі, бо усвідомлюють усю невідворотність долі. Але вони не знають дати. Тому й дякують Богу за кожен подарований день. А тут нема ні фізичної, ні психічної недуги. Є дата. А може це і є початком божевілля? Треба розібратися на тверезу голову. Сьогодні ж.

Орест прагнув одігнати свої думки, але вони поверталися, дзижчали, лізли у голову, наче передосінні напасні мухи. Він випив чай, роздягся і пірнув

під ковдру. Треба ще поміркувати. Спробувати розкласти все по засіках. Воно проясниться. Мусить прояснитися.

В Орестовій уяві виразно зринув образ Олюньки. Він так учора і не зателефонував їй. Залив усе горілкою. Ні, так не можна, вона ж хвилюється. Зателефонувати зараз? Ще рано. Та і що він їй скаже? Що нажерся, як свиня і дізнався про день своєї смерті? Ні, спочатку треба все з'ясувати. Якщо говорити зараз, вона зрозуміє, що щось не так. Допитуватиметься. А Орест не зможе збрехати. У нього взагалі не виходить брехати. Треба почекати.

Сон не з'являвся. Орест вертівся в ліжку, наче вуж. За вікном розвиднялося. Звівшись на лікті, пронизав очима скло і побачив туман, що мовби вата, лежав між сусідніми будинками. Перше березня. Перший день весни. Ще є одна цигарка.

Мабуть, пора вставати і готувати сніданок. Треба себе зайняти роботою, заклопотати. Він знову побрів на кухню, дістав із холодильника ковбасу і декілька яєць, розігрів пательню. «Олії мало залишилось», – подумав раптом. «Хоча на сім днів вистачить», – вплигло саме. «Ні, у мене дійсно дах іде», – резюмував, відрізаючи скибку хліба.

Задзеленчав телефон. Йдучи у кімнату, Орест зауважив, що на годиннику майже восьма. Слухавка озвалася голосом Вінька:

– Я тебе не розбудив? Вітаю!

– Та ні, я саме снідати почав. А незабаром і на роботу пора човгати...

– А я сьогодні вирішив узяти тайм-аут. Маю знайому вдовичку-лікарку, може, напише якийсь папірець. Та й гріх щось робити у п'ятницю...

Орест аж тепер збагнув, що сьогодні останній день робочого тижня. Вчорашня подія мовби розділила світ на дві недотичні реальності – його, Орестову, і якусь іншу, загальну, чи навіть окремішню. Він так глибоко поринув у власну реальність, що відчуття тягlosti часу зникло. І лише слово «п'ятниця» у Вінькових устах повернуло все на свої місця.

– Слухай, у мене теж великого завантаження немає. Треба тільки шефа зараз попередити. – Орест на хвилюку примовк. – То може продовжимо у Мегабайта вчорашні дослідження?

Вінько з охотою підтримав Орестову пропозицію. Він, власне, і телефонував з такою метою, але мав сумніви, чи варто виступати ініціатором. Думки про Мегабайтову програму не дали Вінькові нормально виспатися, у душі поселилася неприємна тривога. Він пам'ятав про домовленість з Орестом зустрітися під час обідньої перерви, але після тривалих ранкових роздумів усе ж вирішив ненав'язливо пришвидшити події.

– Не знаю, чи Олег буде на своїй основній службі, чи десь у іншому місці, – задумався у слухавку Вінько. – То ж я зараз напосядуся на телефон, аби його виловити, а ти спокійно снідай і чекай мого дзвінка. А далі зорієнтуємося.

За час розмови ячня встигла добряче вистигнути, тож Орест узявся її розігрівати. Він прагнув цілковито зосередитися на цьому занятті, та непрохані думки настирливо морщили йому надбрів'я. Звичайною послідовністю та стрункністю ці мислені потоки не відзначалися: химерні й аморфні силуети та стряпаті обривки зсотувалися у липкий клубок, присутність якого він майже фізично відчував у черепній коробці. Снідав механічно, їжа здавалася йому схожою на вату, якою послуговується дантист, лікуючи зуби. І тільки черговий ковток диму навпіл із міцною кавою дозволив його уяві сконцентруватися.

Отже, п'ятниця. Орест підійшов до календаря: 7 березня припадає на четвер.

Він народився також у четвер.

Коло мусить замкнутися?

Ні, це все нереально!

Чого ж Вінько не дзвонить, забув чи що?

Четвер... Четвер?!

Тієї ж миті замість обридлого п'ятьм'яного клубка у свідомості Ореста виникла подія десятилітньої давнини, про яку він за інших умов, мабуть, якщо би й згадав, то з іронією. Тоді він повертався із Черкас від однокурсника, з яким заприятелював під час першого року навчання на факультеті іноземних мов. Кілька днів безперервної п'ятики закінчилися доволі приємно – дідусь товариша, великий колекціонер і знавець козащини, подарував Орестові справжнісіньку козацьку ляльку із власноручно відреставрованим чубуком. Глиняна основа ляльки була помережана чудернацькими позначками, на двох кільцях звисав срібний ланцюжок. І хоч Орест тоді погано уявляв собі, як користуватися таким величезним знаряддям для куріння, подарунок йому припав до душі: він одразу уявив, як поважно виглядатиме ця лялька на старенькому килимку в гуртожитській кімнаті. А для початку він прикріпив ляльку до паска, удвічі пропустивши ланцюжок через петельку, чим викликав ще одну хвилю задоволення з боку приятелевого дідуса, який, незважаючи на поважний вік і декілька добрячих чарок, таки поволікся разом із онуком провадити Ореста на автостанцію.

В Умані він вибіг за межі станції, аби купити цигарки. Поряд із кіоском, на вкритому пилюкою газоні розмістилося строкате циганське сімейство. Мати прагнула розділити між купою голодних циганят декілька дешевих пиріжків, діти, штовхаючись і простягаючи одне поперед одного руки, гелготали, наче перелякані гуси. Придбавши цигарки, Орест крокував у бік платформи, коли раптом відчув доторк до плеча. Озираючись, побачив кремезного цигана, який одразу ж блиснув золотими зубами:

– Послухай, де взяв таку ляльку? Продай мені. Даю сто карбованців і зверху свою, – циган добув із кишені дерев'яну, страшенно закіптюжену «носогрілку». – Я без жартів, ось гроші.

– Вибачте, це подарунок, – відповів Орест, але циган посипав такими умовляннями, що хлопець розгубився і замислився. Із заціпеніння його вивів

станційний гучномовець, який саме оголосив про наближення відправки автобуса.

– Ще раз вибачте, але подарунок я не можу продати! – вже рішуче промовив він тоді і пішов. Майже біля автобуса його наздогнала циганка, та ж сама, яка нещодавно годувала своїх дітей пиріжками.

– Я зараз міліціонера покличу, – Орест рвучко ухилився від її доторку, – чого ви до мене вчепилися? Не продається ця люлька, чи я незрозуміло кажу?

– Та Бог із нею, – несподівано спокійно промовила циганка. – Ну виб'є мене чоловік зайвий раз, мені не звикати. Просто я долю твою побачила, хочеш розкажу? І грошей мені не треба від тебе, тільки скажи – хочеш?

Це, звичайно, трохи заінтригувало Ореста. Помітивши, що водій несе документи на від'їзд, він заспішив:

– Ну, якщо ти так багато знаєш, то скажи хоча б, коли я помру?

– У такий самий день, що й народився. А люльки ти даремно не продав, – скоромовкою протріщала циганка і швидкою ходою попрямувала у бік свого тимчасового міні-табору.

Орест тоді тільки посміявся з циганського пророцтва. Проте тепер, коли вся картина відтворилася перед ним, як на кіноекрані, задумався. Він достеменно згадав: циганка сказала не «у той самий», а «у такий самий день, що й народився». Тобто, мала на увазі не дату, а день тижня. І день цей, виходить, четвер...

До речі, люлькою, принагідно згадав Орест, теж довго милуватися не довелося – кімнати в гуртожитках, у яких мешкали хлопці, тоді нагадували прохідні двори. Тож хтось невдовзі й прилагодив ноги відстояному в боротьбі з циганами подарункові. І лише нещодавно Орест випадково дізнався, що цим «кимось» був не хто інший, як його черкаський приятель – якимось протверезівши, його дідусь докорінно переглянув факт власної щедрості, і велів онукові будь-яким способом повернути люльку додому. Хлопцеві ж було не надто зручно пояснювати неординарну ситуацію, тому він і пішов шляхом найменшого опору. Про це Оресту під час випадкової зустрічі у відрядженні розповів інший колишній однокашник-черкашанин, який на час зникнення люльки, саме їхав додому за сімейними обставинами і отримав завдання передати дідусеві мало не втрачену назавжди реліквію.

Отямившись від спогадів, Орест упіймав себе на думці, що досі не повідомив керівництво фірми про свою сьогоднішню відсутність. За рік роботи він зумів привчити шефа не ставити зайвих запитань – обов'язки свої виконував сумлінно, у разі необхідності не шкодував особистого часу, тому влаштовувати зайві вихідні йому ніхто не забороняв. Проте сьогодні шеф все ж попросив Ореста забігти хоч на пів-годинки, бо уночі приповз якийсь дуже важливий факс від німецьких партнерів. Подумки вилаявшись, що плани його раптово порушилися, Орест пообіцяв бути в офісі о десятій. «Ще й Вінько чортів досі мовчить», – він нервово накрутив його номер, але слухавку ніхто не підняв. Махнувши рукою на телефон, одягся і вибіг на вулицю.

А в цей час Вінько з Мегабайтом уже сиділи у майже порожньому дешевому пивному барі.

– Віньку, заприсягаюся, ніякого жарту в тому нема, – Олег ліниво смакував пиво. – Ця програма така ж реальна, як і будь-який примітивний «Бухгалтер». Похибки, звичайно, можливі, але ж я вам пояснював, за яких умов. І хто просив Орка свої дані давати? Він що не бачив, що я сам вже давно заплив у повну віртуальність?

– А він набагато кращим був? – Вінько загасив недопалок. – Коротше, Олежку, жвинди йому, що на душу ляже, але при зустрічі ти мусиш переконати Ореста, що вчора з нас поприколювався. Він цілком серйозно перейнявся цим, розумієш? Це ж можна з глузду з'їхати!

– Я зараз піду до себе і ще раз перегляну програму. Може я й насправді щось прогавронив. Це був би найкращий варіант. Хоча навряд, я все чудово пам'ятаю. Віньку, я вже, здається, знаю, що робитиму далі. Я штучно перероблю прогноз і скажу Оркові, що сп'яну переплутав цифри дати його народження. І в його ж присутності виведу документ, згідно із яким йому ще жити і жити. Думаю, у його ж інтересах мені повірити. Принаймні, заспокоїться, дурні думки повідганяє нафіг.

– А що ж буде насправді, Мегабайте? Не можу повірити, що людина здатна пізнати речі, які за усіма канонами мав би знати лише Господь. Здається, ти вчинив якийсь надзвичайний і непростимий гріх...

– Ну, гріх вчинив не так я, як електроніка. Та й, між нами кажучи, ідея ця також не моя, а одного поважного пана, який у астрології почувается мов риба у воді. Він просто не сильно шарить у компах, а тому лише завантажував мене матеріалом, а я вже все те зводив до купи. Хоча, чесно, Віньку, мені теж не по собі. Я чудово усвідомлюю, що такі речі не варто було чіпати. Не наша це прерогатива. Але, знаєш, коли ми з тим чоловіком побачили, що програма невдовзі запрацює, таке шалене натхнення з'явилося, таке незбагненне піднесення, що досі того стану пояснити не можу. Потім, правда, повне спустошення відчув, але, зізнаюся тобі, скільки я не тестував після того програму, старий, в'їдь, жодного збою не було, жодного ерору. Звідки я знав, що Орест такий необачний фінт викине?

– Гаразд, Олежко, дуй до себе і швиденько роби те, що надумав, а я зв'яжусь з Орестом і за годинку ми будемо в тебе.

Олег, кивнувши, попрямував до виходу, а Вінько пішов до шинквасу розраховуватися. Запитав дозволу скористатися телефоном, кілька разів набрав Орестів номер, але намарне. «Де він подівся? – подумав тривожно. – Може, за цигарками вибіг?» Механічно почав гортати сторінки записника, але раптом згадав, що мобільника свого Орест нещодавно загубив і ще й вирішив певний час почекати, а раптом хтось поверне. Підсміхнувшись з такої наївності, Вінько залишив просякнутий кислим пивом ганделик.

Його зустрів по-справжньому білий і трохи мерехтливий світ. Це вже важко було назвати звичайним снігопадом, бо не чарівні й досконалі сніжинки, а безформенні мокрі клапти заліплювали йому очі й вуха. Вінько спробував захвати голову у комір, але снігова волога одразу ж почала затікати під одяг. Він забіг у першу-ліпшу прохідну арку, обтрусився, мов кіт, і дістав

цигарки. Дійсно, узимку сніг налаштовує на спокій і філософський настрій, а від цієї весняної сльоти лише роздратування... Але куди ж подівся Орест? Не міг же він проігнорувати нашу домовленість!

– Вогню можна? – Вінько мовби прокинувся і побачив перед собою коротко стриженого, трохи розгубленого юнака у брудній робі. Першим бажанням, яке одразу виникло, було послати цього волоцюгу подалі, але, опанувавши себе, він тільки знизав плечима, мовби не зрозумів прохача.

– У нас тут із татом халтурка невелика, – хлопець, здалося, відчув Вінків стан. – Офіс якомусь адвокату ремонтуємо, час підтискає, а в тата сірники закінчилися...

– Офіс, – майже вголос повторив Вінько, простягаючи хлопцеві одну із запальничок, яких він зазвичай мав по кишенях кілька, – а телефон там є?

– А як же адвокату без телефону?

– Пропоную бартер, – Вінько тепер вже привітно усміхнувся, – я зроблю один дзвінок по місту, а вам залишиться ця запальничка.

Аж тепер він згадав, що Орест мав намір відпроситися з роботи, але це не означало, що його стовідсотково відпустять. Тож захопившись ідеєю якомога швидше опрацювати Мегабайта у потрібному напрямку, він підсвідомо зациклився лише на єдиному сценарії подій.

Орест дійсно виявився на місці. Він повідомив, що закінчує термінову роботу, потім мусить владнати ще деякі справи, а «рівно о дванадцятій плюс-мінус п'ять хвилин» готовий бути в Мегабайта.

Насправді ж із перекладом факсового повідомлення Орест впорався досить швидко, зі слів директора склав лист-відповідь, попросив секретарку приготувати каву й усамітнився у своєму крихитному кабінеті. Важкі думки знову повернулися до нього, здалося, що він забрів у лабіринт, з якого вихід є, але шукати його вже нема бажання. Найвірогідніше, саме так насправді почувався Робінзон Крузо, коли остаточно переконався, що є на загубленому острові єдиним мешканцем. Невідворотність – жахливе слово, а у сьогоднішній ситуації – й поготів. Щоправда, десь на самому дні його свідомості, ще тріпотіла маленька надія, що невдовзі вони зустрінуться з Мегабайтом, і той, зареготавши на всі зуби, обізва його, Ореста, приשמалком і пояснить, що вся ця програма «е повною фігнею і забавкою», а тоді вони, підштурхуючи невдоволеного Вінька, втрюх упхаються до популярної корчми «Чумацький віз» і знову наріжуться до свинячого рохкання. Орест періодично прагнув підкликати цю свою надію ближче до поверхні, але вона одразу ж мовби танула у непроглядному темно-сірому тумані. Він відчував непереборну потребу поділитися з ким-небудь своїм станом, але певної кандидатури визначити не міг. Кілька разів поривався зателефонувати до Олюньки, та придумані перед цим стрункі словесні конструкції миттю вивітрювалися з голови. Він клав слухавку і знову думав до болю у скронях, до відчуття битого скла в очах. І в якийсь момент, коли вже сам із собою погодився, що крім Вінька, ні з ким не обговорюватиме цієї проблеми, все раптом розклалося, як у вдалому комп'ютерному пасьянсі.

Отже, незалежно від того, що скаже сьогодні Мегабайт, треба першочергово звільнитися від зайвих клопотів. Наразі такий клопіт існує один – оця нездала служба, яка хоч і приносить чималу копійчину, але здебільшого забирає до двох третин часу із кожної доби. Орест пригадав, що його контракт передбачає відпустку у будь-який час після відпрацьованого року, але «за умови відзнайдення аналогічного спеціаліста для тимчасової заміни». Він розшукав у шухляді папірець із номером телефону університетської однокурсниці Діани, яку нещодавно випадково зустрів у місті і змушений був вислухати довжелезну тираду про те, як їй набридло щоденно виконувати роль домогосподарки, і як би їй хотілося знайти хоч якусь роботу, бажано за фахом. На щастя, Діана була вдома і одразу ж погодилася «підзаробити на косметику». Звелівши їй негайно викликати таксі і мчати в офіс, Орест написав заяву на відпустку «у зв'язку з сімейними обставинами», трохи подумав і додав через тире слово «одруження». Саме у цей час його й потурбував по телефону Вінько. Вирішивши для себе, що відпусткові гроші він мусить отримати одразу після підписання шефом заяви, Орест підлаштував під свій час і майбутню зустріч з Мегабайтом.

Невдовзі директорова секретарка ввела до Орестового кабінету розпашілу від подолання крутих офісних східців Діану. Орест із холодним виразом обличчя ще раз переглянув свою заяву, і не бажаючи вислуховувати чергової порції теревенів колишньої однокурсниці, швидко повів її до приймальні. Із тону розмови Орест зрозумів, що Діані набридла роль не лише домогосподарки, а й вірної дружини. Досвідчений шеф теж миттю ухопив цей момент, а кілька німецьких і англійських спічів у виконанні Діани розклали усі крапки над «і». Дзвінок головному бухгалтерові вирішив фінансове питання, і Орест збігав до найближчого гастроному за пляшкою коньяку і шоколадними цукерками. Пообіцявши шефові й Діані, яка ще й досі щебетала у його кабінеті, що «після весілля транш буде неодноразово подвоєно», Орест залишив на столі ключ від свого службового приміщення і, зіславшись на загрозливий брак часу, попрощався.

Він вистрибнув із маршрутного таксі на центральному міському майдані. Годинник на ратуші показував за чверть дванадцяту. До Мегабайтового офісу Орест вирішив пройтися пішки, аби принагідно зазирнути у «Магію кави» – одну з найпристойніших і найдорожчих кав'ярень міста, де заборонялося палити, але вміло створений персоналом затишок міг заспокоїти навіть справжнього неврастеніка.

Мокре й сіре місто прагнуло затримати Ореста рвучким зустрічним холодом, жбурляло на нього краплями брудної води з-під коліс прудких автомобілів. Кілька разів він силкувався запалити цигарку, але, здавалося, вітер сьогодні був здатен пронизувати навіть долоні.

Підкреслено ввічливий швейцар нечутно відчинив затемнені двері кав'ярні, і Орест миттєво поринув у царство східних ароматів. Він пошукав очима вільний столик і зовсім випадково погляд його вихопив серед декількох відвідувачів Вінькову постать. «От жук, він теж вирішив коньячком розім'ятися» – подумав Орест, підходячи до приятеля.

– Що, у дурнів думки збігаються? – міцно потиснув Вінькову праву руку і, присідаючи, одразу ж замовив всюдисущому офіціантові каву з коньяком.

- Та я оце забіг трохи раніше до Мегабайта, але на місці його чомусь не виявив. Врешті, ми ж на дванадцятку домовилися...

- Коби він знову не нажерся, бо останнім часом наш Олег не просихає, - зауважив Орест.

- Не думаю, зранку щось і для фірми зробити треба. Якби він лише бухав, то хто б його терпів і ще й гроші платив?

Орестові принесли його замовлення і він, красномовно кивнувши на годинник, попрохав рахунок за себе й Вінька.

- Мені упали щойно свіжі копійки, тож я і виставляю. Але це лише початок, обід також за мною, - заспокоїв Орест обуреного товариша.

- І звідкіля ж тобі ті копійки упали?

- Я взяв відпустку за минулий рік.

- Ти ж планував улітку - на весілля і медовий місяць.

- Віньку, про яке літо мова? У мене є сім днів, із сьогоднішнім включно. Чи ти забув?

- Орку, я все це дуже ретельно обдумав і дійшов висновку, що Мегабайт все ж таки нас розіграв. Щось надто хитро-веселим був у нього голос, коли я домовлявся про зустріч...

Вінько зумисне повільно ковтнув кави, що майже вистигла, упівока спостерігаючи, чи не насторожив Ореста своїми не надто обережними словами. Але заспокоївся, бо йому здалося, що у зіницях приятеля спалахнули м'які вогники надії. «Фундамент закладено, - подумки відрапортував сам собі, - тепер справа за Олегом».

- Ходімо, Орку, час підтискає.

Фірма «Амперсанд Ltd», у якій Мегабайт мав основну роботу, займала два перші поверхи колись секретного науково-дослідного інституту якихось надтвердих металосплавів. Те, що залишилося від свого часу серйозної організації, і зараз існувало у трьох невеличких кімнатках на мансарді цієї ж споруди. Дві кімнатки займали літній директор і така ж літня його секретарка, у третій тіснилося декілька наукових співробітників із креслярським і ще якимось приладдям невідомого застосування. Помітно скорочений штат науковців теж займався невідомо чим, але платню всі отримували регулярно - установа залишалася юридичним власником усього приміщення, а коштів, що сплачували за оренду численні фірми й фірмочки, усім вистачало для нормального існування. Саме сюди колись потрапив за університетським направленням новоспечений інженер електронно-обчислювальних машин Олег Флис, саме тут він почув про комп'ютери і захопився ними, саме тут він став тим Мегабайтом, без якого протягом певного часу не відбувався жоден запуск оргтехніки у місті. І якби Олег стабільно не дружив із чаркою, то він, а не його однокурсник Сашко Рубінштейн на прізвисько Сало, був би власником і директором цього крутого

«Амперсанду Ltd». Власне, так воно все і розпочиналося. Але, очевидно, фортуна не любить п'яниць, навіть, таких талановитих як Олег...

Саме ці проблеми обговорювали Орест і Вінько, поки не наблизилися до Олегового кабінету.

– Він десь неподалік, – законстатував Вінько, смикнувши двері, які виявилися незамкнутими. – Якби ішов кудись далеко, не залишав би таку дорогу техніку напризволяще.

Кабінет зберіг сліди учорашньої п'ятики: ряд порожніх пляшок під стіною, переповнена сміттярка, шматок огірка на підлозі. Повітря, щоправда, було чистим і свіжим, очевидно, прийшовши на роботу, Олег відчинив квартиру. Орест витяг з-під стола целофановий пакет, який вони з Віньком учора принесли, і склав у нього використану тару.

– У них тут що, прибиральниця штатом не передбачена, – пробурчав він, складаючи у стосик розсипані папери.

Вінько ж, пильно озирнувшись довкола, дійшов до невтішного висновку, що Мегабайт уже встиг завалити їхній ранковий план. Пояснення було єдине – десь неподалік виринула непередбачена пляшка. Але відверто непокоїтися він не хотів, аби Орест, бува, не запідозрив про існування змови з Мегабайтом.

– Ну що, Орку, посидимо трохи і почекаємо. Якщо хвилин за п'ятнадцять не з'явиться, пошукаємо по сусідніх офісах.

Тепер Вінько звернув увагу, що Орест уважно читає якийсь папір.

– Що там у тебе? – він наблизився упритул.

– Віньку, це ж той прогноз, що зробив для мене Олегів комп'ютер. Я ж учора його так собі проглянув, третє через десяте. А тепер бачу, що все це – чистісінька правда. Поглянь, – Орест простягнув два стандартних аркуші.

Прочитаний текст дійсно схвилював Вінька: короткі і зрозумілі фрази, схожі на довідникові, розповідали чийсь біографію від першого і до останнього дня. І Орест вважав, що це його біографія. Усі факти, котрі Вінько достеменно знав, збігалися, але, очевидно, було ще щось інше, чого він знати не міг, проте для Ореста це «щось» мало неабияке значення. Він знову помітно зблід і дивився кудись крізь стіну. Спростовувати уголос це комп'ютерне писання Вінько вважав недоречним, бо чітко усвідомлював, що Орест ще більше повірив у правдивість прогнозу. Негайно потрібен був Мегабайт, де його чорти носять, курва-мама?!

– Ходім, Орку, шукати того хріна обталапаного, бо так і до вечора тут можна просидіти.

Скориставшись відсутністю секретарки, хлопці увійшли до кабінету Сашка Рубінштейна, якого непогано знали через Олега. Більше того, інколи зображаючи демократичного керівника, Сашко, чи, як він тепер себе називав, Олександр Йосипович брав посильну участь у п'ятиках, що, як правило, відбувалися вечорами в Мегабайтовому кабінеті. Після підкреслено ширих привітань Сашко повідомив, що чув Олегів голос у коридорі близько десятої

ранку, то ж тепер здивований, що його немає на місці. Отримавши пораду поцікавитися про Олега в інших співробітників фірми, Орест і Вінько знову опинилися у коридорі.

– Слухай, а до своїх колишніх колег із наукового інституту він не міг під дах залетіти? – раптом осяяло Вінька. – Вони ж, наскільки я розумію, всі друзі-співпляшечники. Сьогодні перше число, а про перебої з зарплатнею у них я щось не чув. Ходімо?

Мансарда гула, мов вулик, що й підтвердило Вінькове припущення. Хлопці постукали у двері однієї з кімнат і зазирали всередину. За імпровізованим столом сидів напевне весь склад наукової установи із керівництвом включно, проте Мегабайта видно не було.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (<https://www.litres.ru/serg-y-pantuk/s-m-dn-v-vuzol-smert/?lfrom=362673004>) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.